

Kvalitetsrapport 2024/2025

Grundskoleförvaltningen

Fotograf: © Freddy Billqvist – Malmö stad

Upprättad: 11 november 2025

Version: 1.0

Ansvarig: Henrik Bengtsson och Josefin Smedberg

Förvaltning: Grundskoleförvaltningen

Avdelning: Kvalitet och myndighet

Malmö stad

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	3
Sammanfattning	5
Inledning	6
Syfte	6
Underlag och genomförande	6
Rapportens upplägg	7
Uppföljning av kunskaps- och värdegrundsresultat	8
Kunskapsresultat	8
Stabil andel gymnasiebehöriga elever de senaste åren	8
Färre skolor med låga resultat jämfört med tidigare	9
Lägst måluppfyllelse i svenska som andraspråk	10
Minskade skillnader på kommunnivå mellan ämnesbetyg och betyg i nationella prov	10
Eleverna i förskoleklass ges i hög grad förutsättningar att utveckla sina förmågor	12
Fortsatt resultatnedgång för högstadiееlever som läser ämnen i anpassade grundskolan	13
Stabila förutsättningar för eleverna i fritidshemmet att utveckla sina förmågor	14
Värdegrundsresultat	14
Elever känner sig trygga men upplever lägre grad av inflytande eller studiero	15
Det finns skillnader mellan flickors och pojkars upplevelser	16
Antalet kränkingsanmälningar ökar sedan införandet av Prorenata	17
Grundskoleförvaltningens utvecklingsarbete	19
Utvecklande åtaganden	19
Utveckling av elevernas läs- och skrivförmåga	19
Övrigt planerat utvecklingsarbete under läsåret	20
Matematikundervisning för alla	20
Likvärdig och utvecklande undervisning i svenska som andraspråk	20
Tillgängliga och specialiserade lärmiljöer	21
Effektiv förvaltning	22
Analys av förvaltningens samlade resultat	23
Ökad likvärdighet mellan skolor i Malmö	23
Elevernas kunskapsresultat förbättras inte i samma takt som de socioekonomiska förutsättningarna	23
Rektorer bedömer effekter av förändrade ekonomiska förutsättningar olika	23
Undervisningen i svenska som andraspråk behöver utvecklas	24
Behov av ökad kompetens för att utveckla undervisningen i matematik	24
God undervisningskvalitet är avgörande	25

Viktigt att skolorna kan ta del av undervisningsnära stöd och kompetensutveckling.....	26
Elevinflytande som en del av skolans värdegrundsarbete.....	26
Hög personaltäthet och lärarbehörighet har gett goda förutsättningar i förskoleklass	27
Behov av rätt kompetens för anpassade grundskolans kunskapsuppdrag	27
Olika syn på uppdragen kan försvåra fritidshemmets samverkan med skolan.....	28
Slutsatser	29
Identifierade styrkor	29
Identifierade utmaningar.....	29

Sammanfattning

Grundskoleförvaltningens kvalitetsrapport för läsåret 2024/25 är en del av förvaltningens systematiska kvalitetsarbete. Syftet med rapporten är att beskriva den samlade resultatutvecklingen inom grundskolenämndens verksamheter och presentera en grundläggande analys av resultaten. Syftet är också att skapa ett underlag för fortsatt planering och utveckling av verksamheten. I grundskoleförvaltningens åtagandeplan för läsåret 2025/26 presenteras de åtgärder som planeras utifrån analysen och slutsatser i denna kvalitetsrapport.

Läsåret 2024/25 blev 82,1 procent av eleverna i årskurs 9 behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan. Minst 80 procent av eleverna har blivit gymnasiebehöriga varje läsår sedan 2020/21, vilket visar på en positiv resultatutveckling över tid, inte minst vid en nationell jämförelse. De senaste åren har dessutom skillnaden mellan de skolor som har de lägsta respektive högsta andelarna gymnasiebehöriga elever minskat, vilket tyder på en ökad likvärdighet mellan skolor i Malmö.

För att följa upp utvecklingen i skolans värdegrundsarbete används resultat från Skolinspektionens skolenkät i årets kvalitetsrapport samt statistik över kränkningsanmälningar. I skolenkäten syns förbättringar i såväl de värdegrundsrelaterade områdena som övriga områden för elever i årskurs 5, jämfört med skolenkäten 2023, medan förändringarna är marginella för elever i årskurs 8. Antalet kränkingsanmälningar fortsätter att öka sedan införandet 2024 av digitala system för anmälan.

Utifrån rapportens analys av kunskaps- och värdegrundsresultaten har ett antal styrkor och utmaningar identifierats som ligger till grund för förvaltningens vidare utvecklingsarbete. Jämfört med landet i sin helhet har Malmö i flera avseenden haft en mer positiv resultatutveckling för elever i årskurs 9, och skillnaderna mellan skolor har minskat, vilket får ses som en styrka. Förhållandevis goda personella förutsättningar ger fortsatt möjligheter att utveckla kvaliteten i undervisningen. Likaså finns det goda förutsättningar för att stärka skolornas utvecklingsarbete inom olika områden eftersom det har byggts upp en relativt god kännedom om skolornas behov inom förvaltningen. Skolornas långsiktiga och fördjupade arbete med sina åtaganden och en starkt förbättringskultur i kvalitetsdialogerna är också en styrka som identifierats.

Det kompensatoriska uppdraget, det vill säga att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen, är en fortsatt utmaning och arbetet med särskilt stöd behöver stärkas. Det är också en utmaning för huvudmannen att säkerställa en hög och likvärdig kvalitet i såväl undervisning som bedömning, inte minst i den anpassade grundskolan. Fler elever behöver nå målen i svenska som andraspråk, varför huvudmannen behöver skapa förutsättningar för skolorna att öka pedagogernas kunskaper om tidig läsinläring, kartläggning av språklig medvetenhet samt läsutveckling. Huvudmannens stöd- och utvecklingsinsatser behöver också i högre grad utgå från och anpassas till skolornas behov, och tillgängligt stöd behöver göras tydliga för skolorna.

Inledning

Varje huvudman inom skolväsendet ska enligt skollagen bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Det innebär att på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och inriktas på att uppfylla de nationella mål som finns för utbildningen i skollag, läroplaner och andra föreskrifter.

Som en del av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete dokumenteras uppföljning och analys av grundskolenämndens verksamheter i Malmö stad årligen i grundskoleförvaltningens kvalitetsrapport. Det här är grundskoleförvaltningens kvalitetsrapport för läsåret 2024/2025.

Syfte

Syftet med rapporten är att samla befintlig resultatutveckling inom grundskolenämndens verksamheter samt att presentera en grundläggande analys av årets resultat i grundskolenämndens verksamheter. Syftet är också att skapa ett underlag för fortsatt planering och utveckling av verksamheten. I grundskoleförvaltningens åtagandeplan för läsåret 2025/2026 presenteras de åtgärder som planeras för nästa läsår utifrån kvalitetsrapportens analys och slutsatser.

Underlag och genomförande

I kvalitetsrapporten presenteras huvudmannens samlade resultat och analys under läsåret utifrån en mängd olika underlag. Ett viktigt underlag till kvalitetsrapporten är förvaltningens kunskapsresultat i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. Dessa resultat presenteras mer i sin helhet i förvaltningens årliga kunskapsresultatrapport. Ett annat underlag till kvalitetsrapporten är resultat från Skolinspektionens skolenkäter för elever, undervisande lärare och vårdnadshavare avseende grundskolan. Enkäterna fångar bland annat upp uppfattningar om skolornas arbete med värdegrund. Även statistik kring anmälningar om kränkande behandling och en analys av myndighetsärenden som inkommit till förvaltningen under läsåret används i rapporten. Som underlag används också statistik över förvaltningens förutsättningar för utbildningen när det gäller elever, personal och ekonomi. Dessa presenteras i förvaltningens årliga förutsättningsrapport.

Övriga underlag som används är sammanställningar från kvalitetsdialoger mellan utbildningschefer och skolledningar, underlag från utbildningschefernas verksamhetsbesök samt förvaltningens tvärfunktionella möten där såväl stabsrepresentanter som utbildningschefer deltar. Underlag har vidare samlats in som beskriver arbetet med de åtaganden och övriga utvecklingsområden som angetts i förvaltningens åtagandeplan för läsåret 2024/25. Grundskolenämndens delårsrapport som följer upp kommunfullmäktiges mål samt nämndens indikatorer utifrån den kommunala styrningen av förvaltningen, uppföljning inom nämndens internkontrollarbete, förvaltningens genomförda utredningar och projektrapporter under året, och kompletterande intervjuer med representanter från förvaltningens olika stödfunktioner används också som underlag. Därutöver är rapporter och beslut utifrån Skolinspektionens tillsyn, stadsrevisionens granskningar och nationella rapporter från exempelvis Skolverket viktiga underlag.

I processen för analysen av kunskaps- och värdegrundsresultaten har såväl utbildningschefer som hela förvaltningsledningen haft en aktiv roll att utifrån de olika underlagen bidra med möjliga förklaringar till resultaten. Förvaltningens skolledare har också bidragit till analysen i samband med ett av höstterminens ledarforum. Likaså har elever från det centrala elevrådet varit delaktiga i analysprocessen för att fånga in ett elevperspektiv på resultaten. Medarbetare på kvalitets- och

utredningsenheten har, i samarbete med medarbetare på stöd- och utvecklingsavdelningen, samlat in, bearbetat och analyserat underlagen samt skrivit rapporten.

De olika dataunderlagen som använts i rapporten kan kategoriseras utifrån de fyra olika datatyper som används i analyser på olika organisatoriska nivåer i grundskoleförvaltningen. Tre av datatyperna klassas som förklaringsdata som används för att förklara utfallet i datatypen resultatdata.

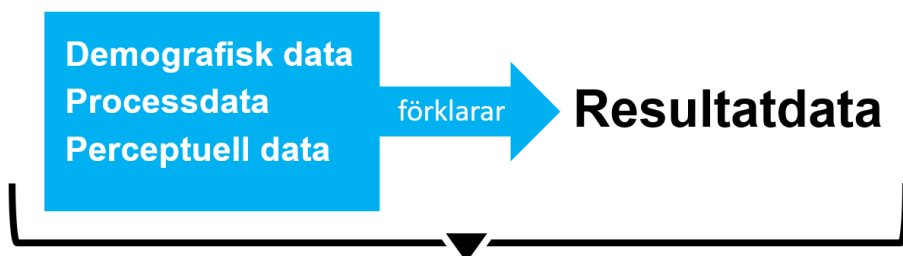
Resultatdata beskriver elevernas kunskaps- och värdegrundsresultat och är den centrala datan i förvaltningens analys.

Demografiska data beskriver förvaltningens demografiska förutsättningar utifrån bland annat elev- och personalgruppens sammansättning, oftast i form av olika slags statistik. Demografiska data klassas som förklaringsdata.

Perceptuella data beskriver elevers, personals eller vårdnadshavares uppfattning om verksamheten som exempelvis fångas upp genom enkäter och intervjuer. Perceptuella data klassas som förklaringsdata.

Processdata beskriver hur förvaltningen arbetar för att nå sina mål och täcker exempelvis in förvaltningens åtagandearbete, genomförda kvalitetsdialoger, övriga utredningar, granskningar och rapporter som genomförts av förvaltningen och andra myndigheter under läsåret. Processdata klassas som förklaringsdata.

Tillvägagångssättet i analysen har varit att förklara trender och tendenser i resultatdata med hjälp av relevanta förklaringsdata, vilket har skapat en djupare förståelse av utfallet i resultaten.

I analysen använder vi tre sorters förklaringsdata för att förstå varför vi fått just detta resultat.

Rapportens upplägg

En central del av kvalitetsrapporten är det första kapitlet *Uppföljning av kunskaps- och värdegrundsresultat* där utvecklingen av elevernas kunskaps- och värdegrundsresultat beskrivs. Därefter följer kapitlet *Grundskoleförvaltningens utvecklingsarbete* där det prioriterade utvecklingsarbetet som grundskoleförvaltningen bedrivit under läsåret i syfte att höja elevresultaten beskrivs. I nästa kapitel *Analys av verksamhetens samlade resultat* presenteras en grundläggande analys av kunskaps- och värdegrundsresultaten. Analysen fokuserar på att utifrån olika typer av förklaringsdata försöka förklara vad som påverkar måluppfyllelsen och varför resultaten ser ut som de gör. Rapporten avslutas med kapitlet *Slutsatser* som redogör för de styrkor och utmaningar som framkommit i analysen och som är viktiga utgångspunkter i det vidare arbetet med att identifiera kommande åtgärder som samlas i förvaltningens åtagandeplan för läsåret 2025/2026. Förvaltningens kvalitetsrapport följer en liknande struktur som skolornas och avdelningarnas kvalitetsrapporter.

Uppföljning av kunskaps- och värdegrundresultat

I detta kapitel presenteras trender och tendenser i elevernas kunskaps- och värdegrundresultat. Kunskapsresultaten utgörs i grundskolan av betyg i årskurs 6–9, samt av resultat som samlas in via förvaltningens måluppfyllelseundersökning för årskurs 1–5 i grundskolan. I samma undersökning samlas resultat in också för elever i förskoleklass, anpassad grundskola och fritidshem. Värdegrundresultaten utgörs i årets kvalitetsrapport av enkätresultat från Skolinspektionen och grundskoleförvaltningens statistik över kränkingsärenden.

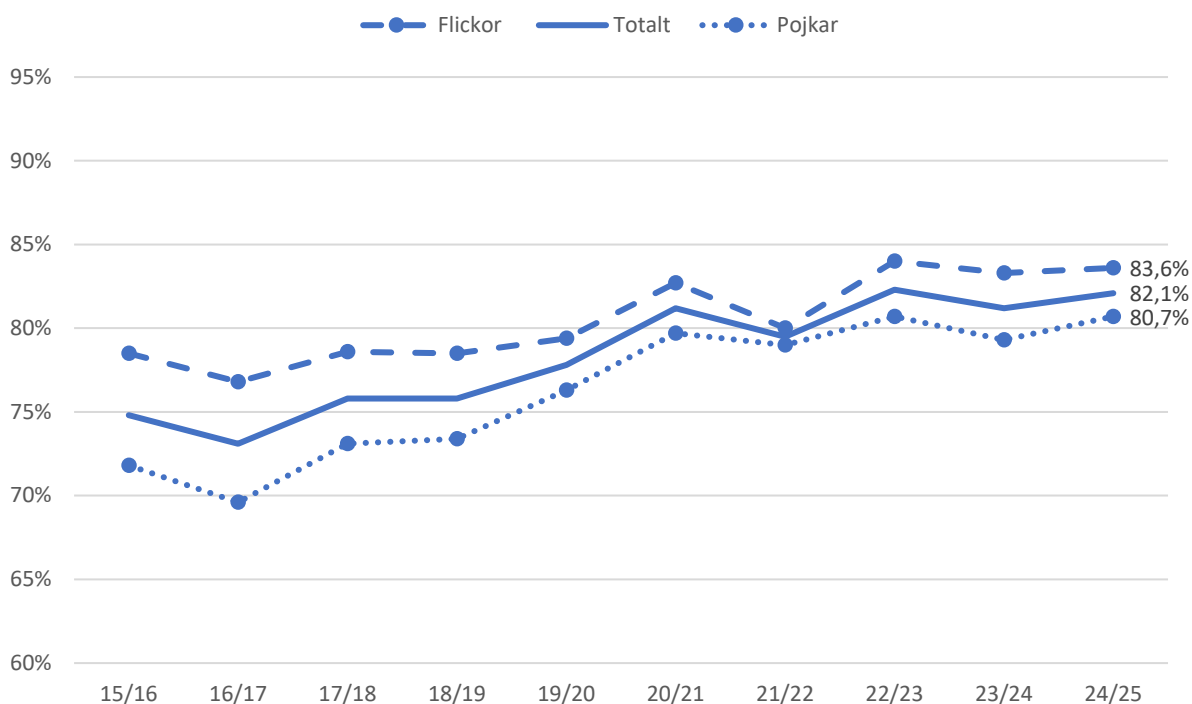
Kunskapsresultat

De viktigaste kunskapsresultaten från läsåret 2024/25 beskrivs nedan. Kunskapsresultaten i sin helhet redovisas i rapporten *Kunskapsresultaten i Malmös skolor 2024/2025* som finns som bilaga till denna rapport.

Stabil andel gymnasiebehöriga elever de senaste åren

De senaste läsåren har mer än 80 procent av eleverna i årskurs 9 varit behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram (det vill säga till ett nationellt program). Lsåret 2024/25 var andelen 82,1 procent vilket innebär att andelen ökat något sedan föregående läsår, en ökning som främst märktes hos pojkarna. Andelen behöriga elever till ett nationellt program i gymnasieskolan efter sommarskolan var 83,8 procent.

Diagram 1. Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram. Kommunal skolor i Malmö, läsår 2015/16–2024/25.

Källa: Skolverket.

Grundskoleförvaltningen har en modell för fördelning av resurser till de olika skolorna som tar hänsyn till faktorer som spelar stor roll för elevernas betygsresultat, till exempel vårdnadshavares utbildningsnivå. Modellen gör det möjligt att, förutom att fördela resurser till skolorna, prognosticera betygsutfall per skola och på kommunnivå för årskurs 9, utifrån elevernas

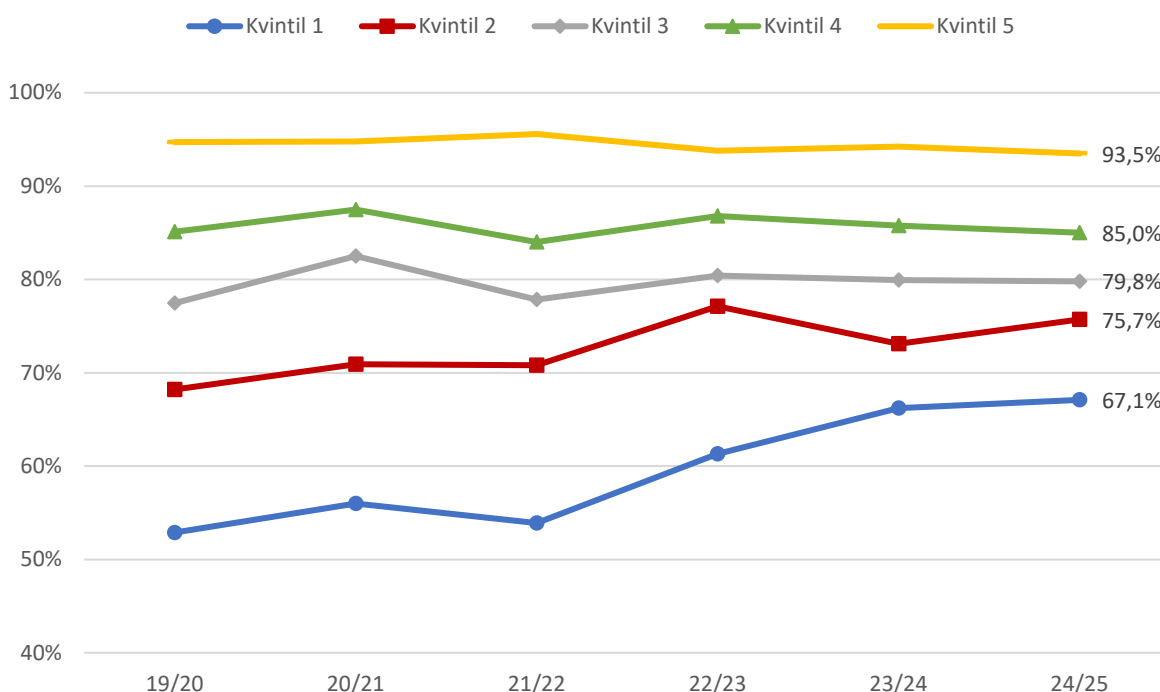
socioekonomiska förutsättningar. Även om andelen elever behöriga till något av gymnasieskolans nationella program har ökat över tid, så har andelen inte riktigt nått upp till denna prognos de senaste läsåren.

Inte bara gymnasiebehörigheten har ökat sedan föregående läsår utan även andelen elever som nått målen i alla ämnen, från 66 till 68 procent. Andelen är därmed tillbaka på 2022/23 års nivå. Det genomsnittliga meritvärdet på 229 har varit i stort sett oförändrat under flera år.

Färre skolor med låga resultat jämfört med tidigare

Antalet skolor där endast omkring hälften av eleverna, eller strax däröver, är behöriga till ett av gymnasieskolans nationella program i slutet av årskurs 9 har minskat de senaste läsåren. Antalet skolor med under 65 procent gymnasiebehöriga elever är få och det finns inte längre skolor där andelen understiger 50 procent. Skillnaden mellan den skola som har den lägsta behörigheten och den som har den högsta har därmed minskat. Diagrammet nedan visar att de lägsta nivåerna vad gäller andelen gymnasiebehöriga elever på skolnivå har höjts. Det är dock fortsatt stora skillnader mellan de skolor som har lägst respektive högst andel behöriga elever.

Diagram 2. Genomsnittlig andel elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram i olika grupper av skolor. Kommunala skolor i Malmö, läsår 2019/20–2024/25.

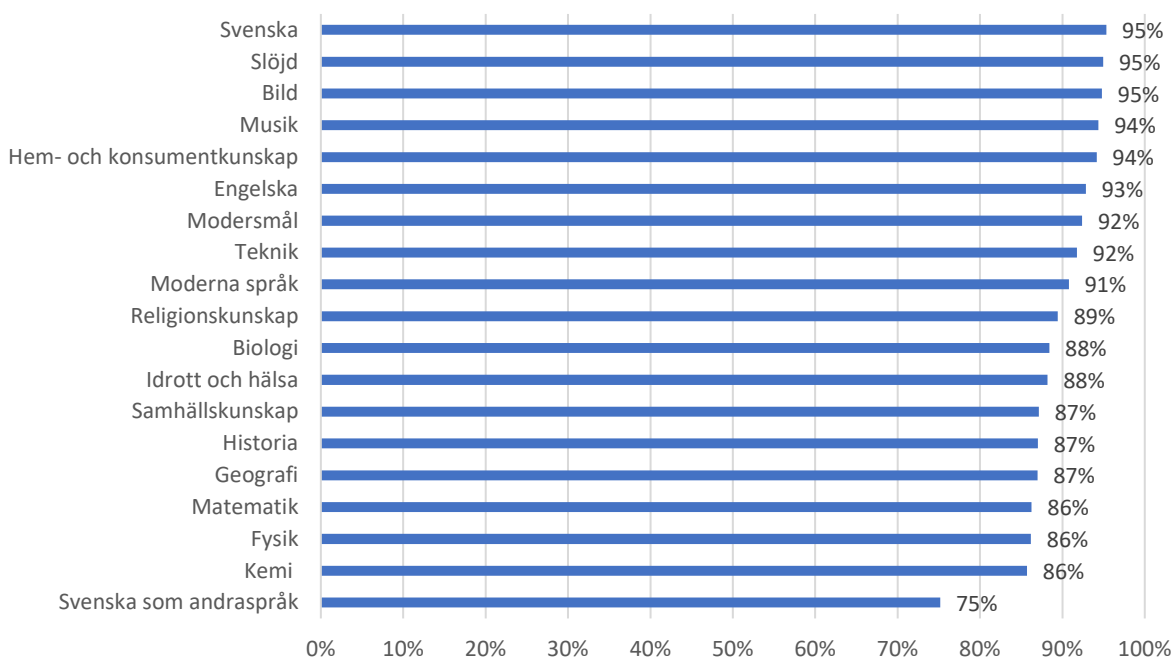
Källa: Grundskoleförvaltningen Malmö stad

Not: Varje linje representerar en kvintil utifrån andelen elever behöriga till nationellt program i gymnasieskolan på skolnivå. Kvintil 1 består av skolorna med den lägsta andelen behöriga elever, kvintil 5 av den högsta andelen. För varje kvintil redovisas i diagrammet den genomsnittliga andelen behöriga elever. Lika många skolor ingår i respektive kvintil (en femtedel av skolorna).

Lägst måluppfyllelse i svenska som andraspråk

Av alla ämnen är måluppfyllelsen lägst i svenska som andraspråk, ett ämne som drygt 1 100 elever (35 procent) i årskurs 9 läser. Elever som läser svenska som andraspråk har generellt sett sämre studieresultat även i övriga ämnen jämfört med elever som läser svenska, vilket avspeglas i en lägre andel gymnasiebehöriga elever inom denna elevgrupp. Av de elever som läsåret 2024/25 läste svenska som andraspråk blev 66 procent behöriga till nationellt program i gymnasiet, medan motsvarande andel för övriga elever var 91 procent. Diagrammet nedan visar andelen elever som nått målen i respektive ämne. Måluppfyllelsen är hög i många av de praktisk-estetiska ämnena, samt i svenska och engelska. Förutom svenska som andraspråk, är måluppfyllelsen jämförelsevis låg i matematik. En majoritet av de elever i årskurs 9 som endast var ett ämne ifrån behörighet saknade godkänt betyg i matematik läsåret 2024/25.

Diagram 3. Andel elever i årskurs 9 som nått målen per ämne. Kommunala skolor i Malmö, läsar 2024/25.

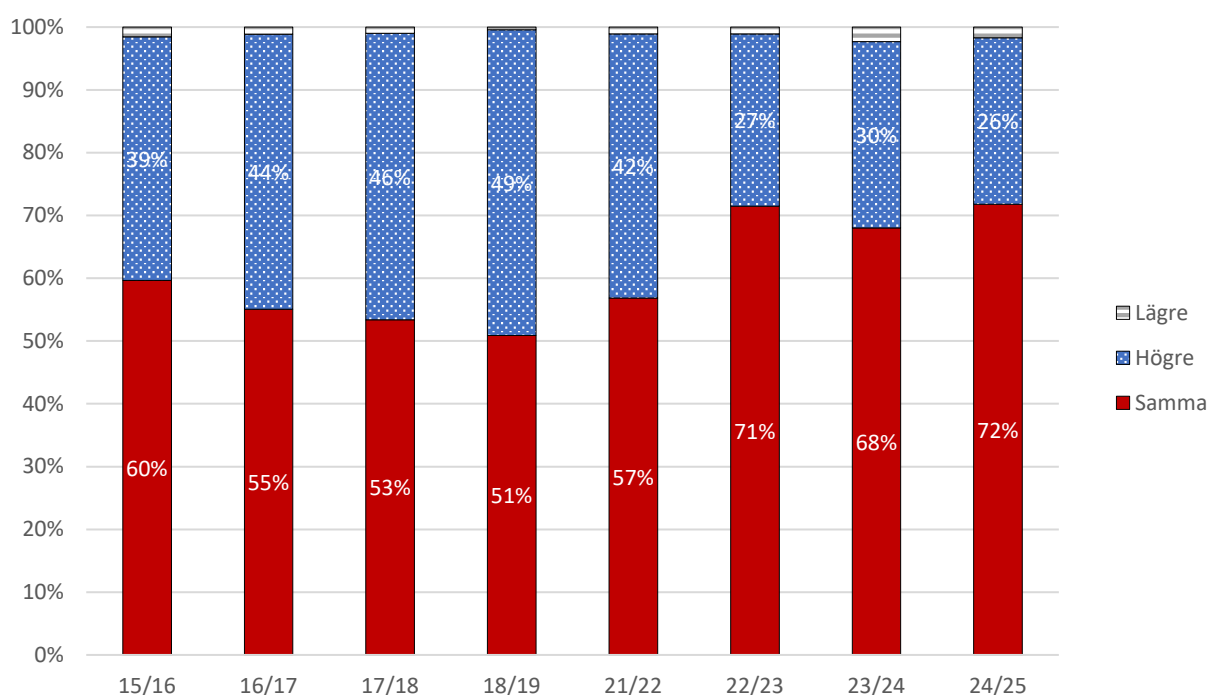
Källa: Grundskoleförvaltningen Malmö stad.

Minskade skillnader på kommunnivå mellan ämnesbetyg och betyg i nationella prov

Nationella prov är ett stöd för att likvärdigt och rättvist göra bedömningar och sätta betyg på elevers kunskaper, och resultatet på nationella prov ska särskilt beaktas vid betygssättning. Provbetyget visar hur eleven har klarat det som provet prövar. Det slutliga betyget (ämnesbetyget) kan, och ska i vissa fall, skilja sig från provbetyget eftersom det senare inte omfattar hela ämnets eller kursens syfte, centrala innehåll eller alla betygskriterier. Systematiska skillnader, till exempel mellan skolor, kan dock tyda på att provresultatet inte har beaktats tillräckligt.

Sedan några läsår tillbaka har skillnaden mellan ämnes- och provbetygen generellt sett minskat i Malmö, när det gäller elever i årskurs 9 och ämnena engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk. I matematik märks det särskilt tydligt. Exempelvis har andelen elever i ämnet som fick ett högre ämnesbetyg än provbetyg i genomsnitt varit 28 procent under perioden 2022/23–2024/25, vilket kan jämföras med 46 procent under de tre närmaste läsåren dessförinnan då nationella prov genomfördes. Det finns dock kvar betydande skillnader mellan skolor när det gäller hur hög denna andel är. På sex av förvaltningens grundskolor hade mer än 40 procent av eleverna ett högre ämnesbetyg än provbetyg. På fyra skolor hade mindre än 10 procent av eleverna ett högre ämnes- än provbetyg.

Diagram 4. Andel elever i årskurs 9 som fått samma, högre respektive lägre ämnesbetyg jämfört med betyg på nationella prov i matematik. Kommunala skolor i Malmö, läsår 2015/16–2024/25.

Källa: Grundskoleförvaltningen Malmö stad.

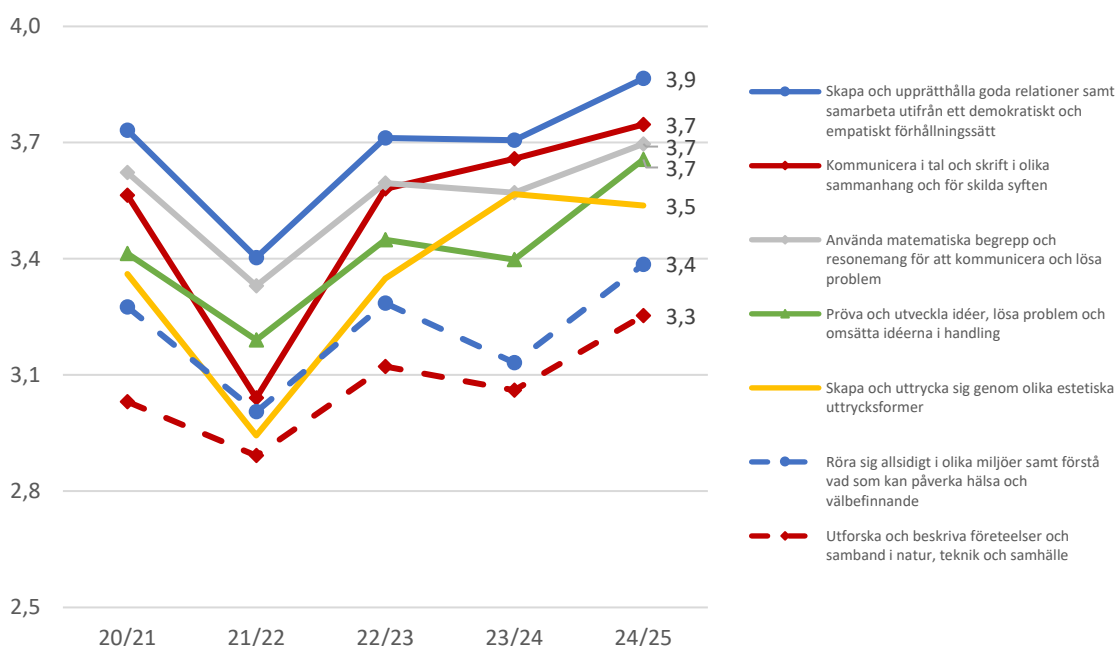
Not: Nationella prov genomfördes inte 2019/20–2020/21.

Eleverna i förskoleklass ges i hög grad förutsättningar att utveckla sina förmågor

I grundskoleförvaltningens måluppfyllelseundersökning bedömer skolorna i vilken grad eleverna i förskoleklass har getts förutsättningar att utveckla de förmågor som läroplanen anger.

Bedömningen görs på klassnivå utifrån en fyrgradig skala, där 1 i diagrammet nedan motsvarar att klassen inte getts några förutsättningar alls och 4 motsvarar att den helt har getts förutsättningar att utveckla respektive förmåga. Diagrammet nedan visar att eleverna till stor del eller helt getts förutsättningar att utveckla samtliga förmågor. Det visar också att förutsättningarna generellt sett har förbättrats något sedan 2020/21, även om det har varierat något mellan varje läsår.

Diagram 5. Elever i förskoleklass som getts förutsättningar att utveckla sina förmågor. Genomsnittligt poängvärde. Kommunala skolor i Malmö, läsår 2020/21–2024/25.

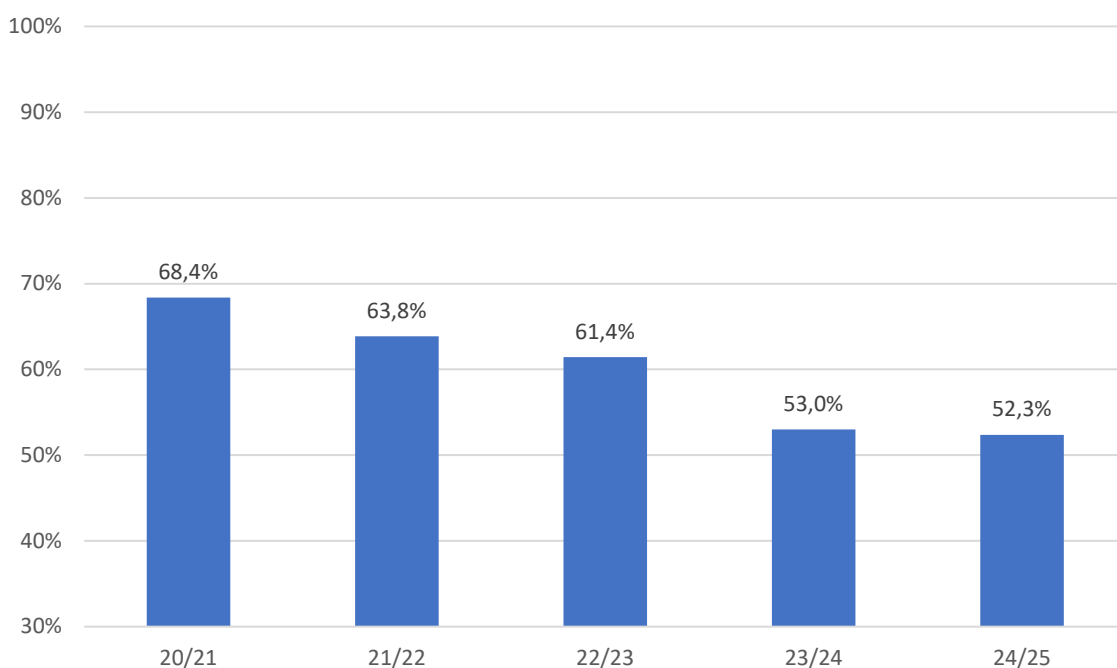
Källa: Grundskoleförvaltningen Malmö stad

Not: Data har samlats in på gruppnivå (per förskoleklass) och avser frågor till skolan om i vilken grad det stämmer att förskoleklassen i sin helhet har getts förutsättningar att utveckla respektive förmåga. De olika svarsalternativen "stämmer inte alls", "stämmer till viss del", "stämmer till stor del" och "stämmer helt" har fått poängvärde 1, 2, 3 och 4. Diagrammet redovisar medelvärdet per förmåga.

Fortsatt resultatnedgång för högstadiel elever som läser ämnen i anpassade grundskolan

Anpassade grundskolan omfattar utbildning i ämnen eller ämnesområden, eller en kombination av dessa. I årskurs 7–9 läser cirka sju av tio elever ämnen, vilket motsvarade cirka 150 elever läsåret 2024/25. De två senaste läsåren har drygt hälften av högstadiel eleverna nått målen i alla ämnen. Andelen har dock minskat över tid enligt resultaten i måluppfyllelseundersökningen. På ämnesnivå är måluppfyllelsen högst i praktisk-estetiska ämnen som musik, bild och slöjd medan den är lägre i modersmål och idrott och hälsa. Drygt hälften av eleverna i högstadiet läser svenska som andraspråk och det är en ungefär lika hög andel av dessa elever som når målet i ämnet som för de elever som läser svenska.

Diagram 6. Andel elever i årskurs 7–9 som nått målen i alla ämnen. Kommunala anpassade grundskolor i Malmö, läsår 2020/21–2023/24.

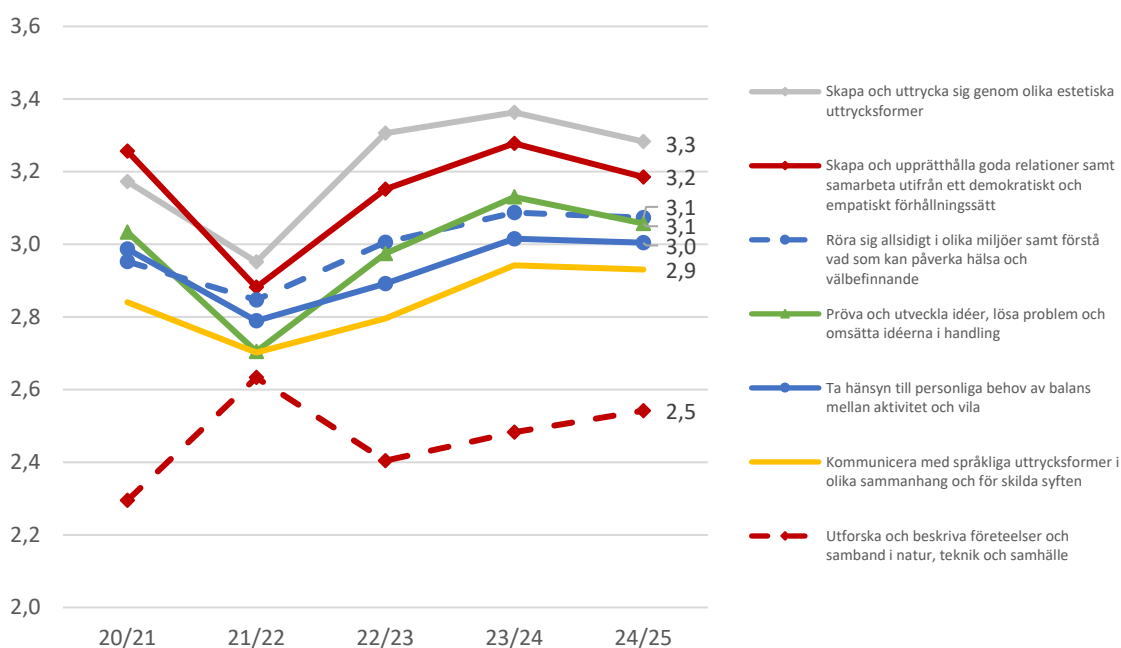
Källa: Grundskoleförvaltningen Malmö stad.

Not: Uppgifterna avser elever i anpassade grundskolan som läst ämnen.

Stabila förutsättningar för eleverna i fritidshemmet att utveckla sina förmågor

I måluppfyllelseundersökningen följs det upp i vilken grad eleverna i årskurs F-5 som i fritidshemmet enligt skolans bedömning har getts förutsättningar att utveckla de förmågor som läroplanen anger. Bedömningen har gjorts på gruppnivå utifrån en fyrgradigskala, där 1 i diagrammet nedan motsvarar att eleverna inte getts några förutsättningar alls och 4 motsvarar att de helt har getts förutsättningar att utveckla respektive förmåga. Diagrammet visar att eleverna till stor del har getts förutsättningar att utveckla de flesta av förmågorna. Det senaste läsåret har i något lägre grad inneburit att eleverna getts förutsättningar att utveckla förmågorna, med undantag för förmågan att utforska och beskriva företeelser och samband i natur, teknik och samhälle. Över en längre tidsperiod märks generellt sett inga stora förändringar.

Diagram 7. Elever i fritidshem som getts förutsättningar att utveckla sina förmågor. Genomsnittligt poängvärde. Kommunala skolor i Malmö, läsåret 2020/21–2024/25.

Källa: Grundskoleförvaltningen Malmö stad.

Not: Data har samlats in på gruppnivå och avser frågor till skolan om i vilken grad det stämmer att respektive grupp fritidshemselever getts förutsättningar att utveckla respektive förmåga. De olika svarsalternativen "stämmer inte alls", "stämmer till viss del", "stämmer till stor del" och "stämmer helt" har fått poängvärde 1, 2, 3 och 4. Diagrammet redovisar medelvärde per förmåga.

Värdegrundsresultat

Skolans värdegrundsuppdrag beskrivs i kapitel 1 och 2 i läroplanen. Uppdraget innebär bland annat att skolan aktivt och medvetet ska påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling i olika sammanhang. Värdegrundsuppdraget ska genomsyra hela utbildningen och all undervisning.

Under våren 2025 deltog elever i årskurs 5 och 8, undervisande lärare och vårdnadshavare i Skolinspektionens skolenkät, där flera av frågeområdena är direkt kopplade till skolans värdegrundsarbete – såsom bemötande, studiero, trygghet, elevinflytande och arbetet med att förhindra kränkningar. Enkäten har samma utformning som 2023, vilket gör det möjligt att jämföra resultaten mellan dessa två år.

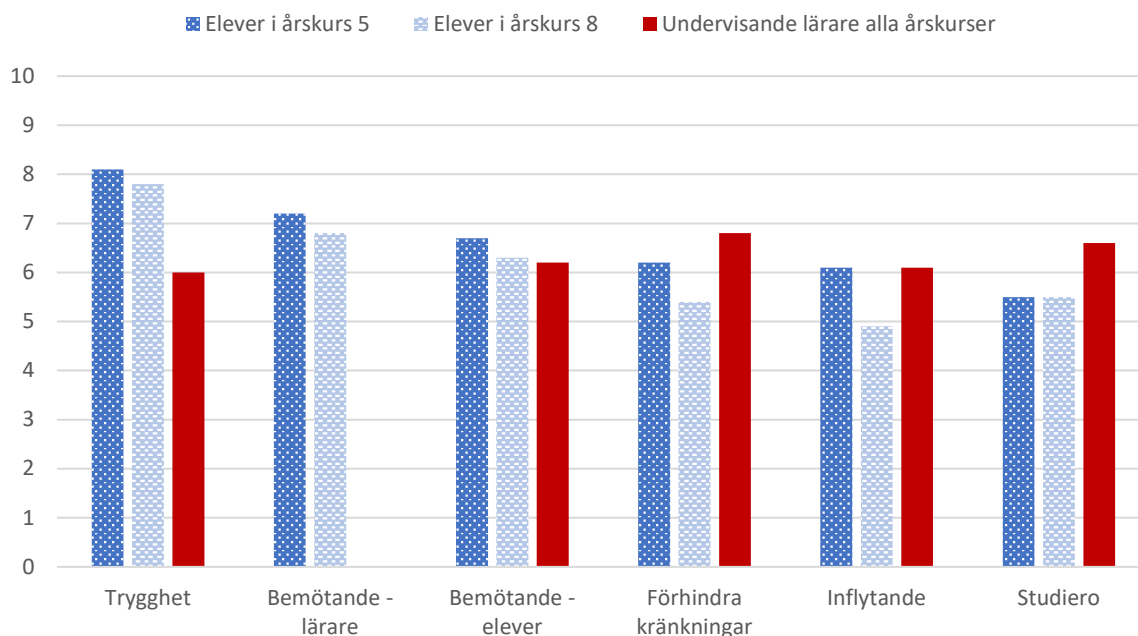
Elever känner sig trygga men upplever lägre grad av inflytande eller studiero

I Skolinspektionens senaste skolenkät syns förbättringar i såväl de värdegrundsrelaterade områdena som övriga områden för elever i årskurs 5, jämfört med skolenkäten 2023.

Förändringarna är marginella när det gäller elever i årskurs 8. I 2025 års enkät är det frågor om trygghet som besvarats mest positivt av eleverna. Inflytande, förhindra kränkningar och studiero hör till de frågeområden där eleverna svarat minst positivt. Dessa resultat överensstämmer med tidigare år, där eleverna generellt upplever trygghet i skolan men i mindre grad anser att det är studiero i skolan eller att de har inflytande.

Bland de undervisande lärarna är enkätsvaren gällande studiero och förhindra kränkningar mer positiva än elevernas. I frågor som rör elevernas trygghet är lärarnas skattningar däremot lägre. Det beror främst på att fler elever anger att de känner sig trygga ”helt och hållet”, medan majoriteten av lärarna har svarat att eleverna känner sig trygga ”till stor del”.

Diagram 8. Indexvärden för värdegrundsfrågor. Kommunala skolor i Malmö, läsår 2024/2025.

Källa: Skolinspektionens skolenkät.

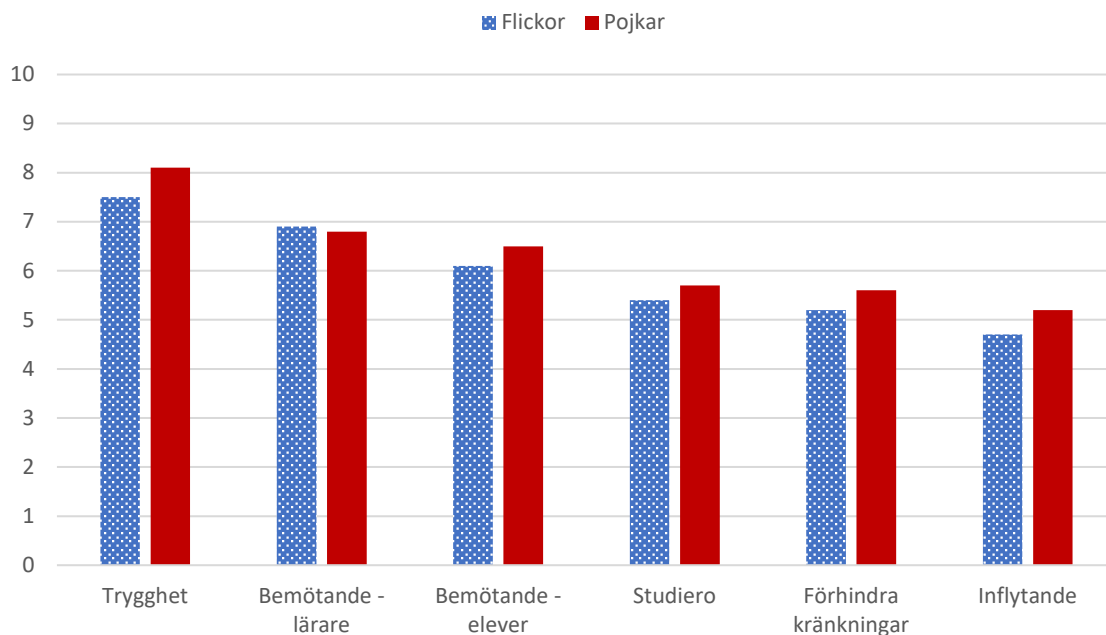
Not: Indexvärdet är ett medelvärde av svaren per frågeområde, där svaren poänggraderats från väldigt negativa (0p) till väldigt positiva svar (10p). Ju högre värde desto mer positivt har eleverna svarat på frågorna.

I jämförelse med samtliga huvudmän som deltagit i Skolinspektionens skolenkät 2025 svarar elever i Malmö mer positivt i flera frågeområden – till exempel när det gäller inflytande. Samtidigt svarar elever i Malmö inte lika positivt inom områdena bemötande från elever, trygghet och förhindra kränkningar.

Det finns skillnader mellan flickors och pojkars upplevelser

De skillnader som fanns mellan flickors och pojkars svar på värdegrundsfrågor i skolenkäten 2023 kvarstår 2025. I både årskurs 5 och 8 upplever pojkar bland annat en högre studiero, trygghet och inflytande än flickor. I årskurs 8 är skillnaderna mellan könen särskilt tydliga, där pojkar svarar mer positivt i nästan samtliga frågeområden. Däremot är flickor i båda årskurserna mer positiva när det gäller bemötande från lärare, vilket är ett mönster som är oförändrat sedan senaste undersökningen.

Diagram 9. Indexvärden för värdegrundsfrågor hos flickor respektive pojkar i årskurs 8. Kommunala skolor i Malmö, läsåret 2024/2025.

Källa: Skolinspektionens skolenkät.

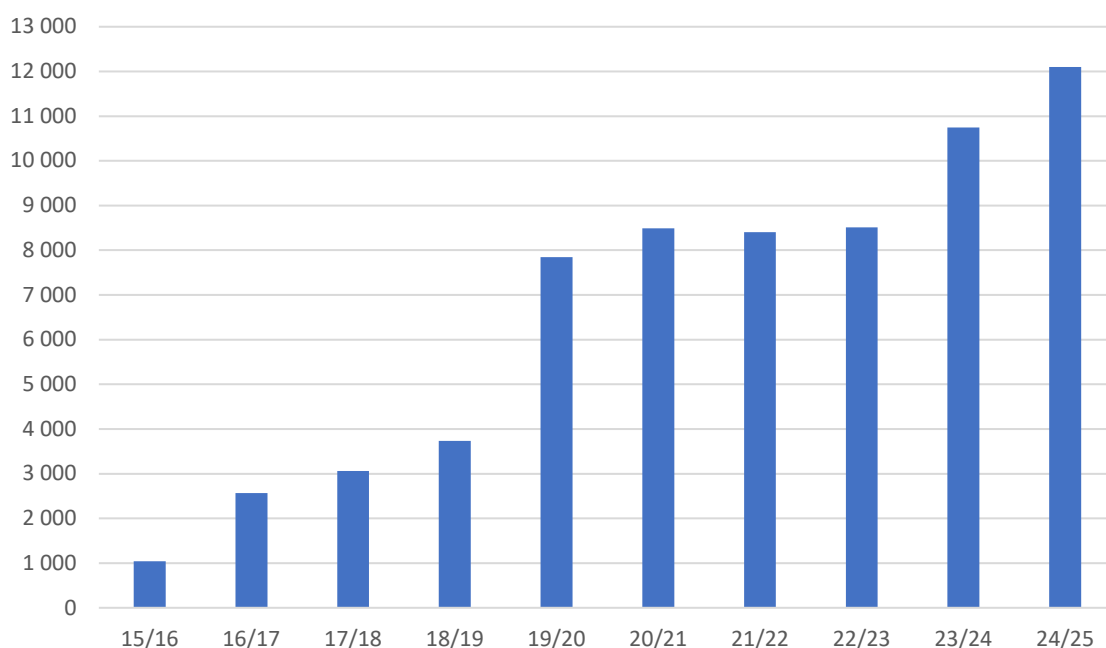
Not: Indexvärdet är ett medelvärde av svaren per frågeområde, där svaren poänggraderats från väldigt negativa (0p) till väldigt positiva svar (10p). Ju högre värde desto mer positivt har eleverna svarat på frågorna.

Antalet kränkningsanmälningar ökar sedan införandet av Prorenata

En skolas organisation och kultur samt de samarbetsformer som utvecklas mellan elever och personal kan motverka – eller medverka till – att elever diskrimineras, trakasseras eller kränks. Anmälan till huvudmannen om kränkande behandling ska enligt skollagen upprättas vid alla incidenter då en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling. Om det sedan rör sig om en konstaterad kränkning eller inte avgörs i skolans utredning av händelsen.

Under läsåret 2024/25 anmäldes cirka 12 000 kränkningar. Det är en fortsatt ökning jämfört med senaste läsåret då antalet också ökade. Vid årsskiftet 2023–2024 övergick skolorna till att upprätta kränkningsanmälningar i det digitala systemet Prorenata i stället för på fysiska pappersblanketter. En anledning till det ökade antalet sedan dess kan vara att systemet gjort förfarandet med att upprätta anmälningar enklare. Olika insatser från förvaltningen så som utbildningar och stöd vid tillsynsärenden kan också ha skapat medvetenhet om att anmälan ska upprättas vid incidenter där elev upplever sig kränkt, vilken också kan ha bidragit till det ökade antalet. Antalet ärenden har ökat även när hänsyn har tagits till att antalet elever har ökat under stora delar av perioden 2015/16–2024/25.

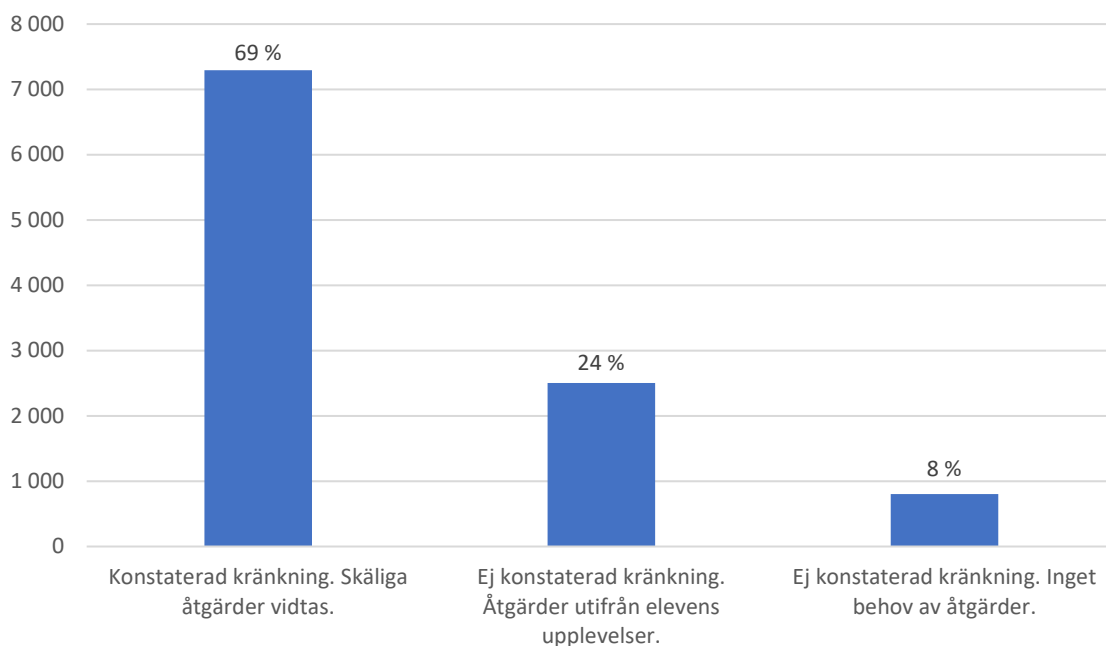
Diagram 10. Antal kränkningsanmälningar. Kommunala skolor i Malmö, läsar 2015/16–2024/25.

Källa: Grundskoleförvaltningen Malmö stad.

Skolorna har hittills (oktober 2025) utrett 88 procent av alla ärenden från läsåret 2024/25. Utifrån utredningen beslutar rektor om händelsen ska ses som en konstaterad kränkning eller inte, samt om åtgärder ska vidtas. Diagrammet nedan visar att nästan sju av tio utredda ärendena har bedömts vara konstaterade kränkningar och att skäliga åtgärder kommer att vidtas. Det motsvarar cirka 7 300 ärenden. Merparten av de övriga ärendena har inte bedömts vara konstaterade kränkningar, men det bedöms ändå finnas behov av att åtgärder vidtas utifrån elevens upplevelse. För en mindre andel av ärendena bedöms händelsen inte vara en konstaterad kränkning, och det bedöms inte heller finnas behov av att vidta åtgärder.

Diagram 11. Antal utredda ärenden med konstaterad respektive ej konstaterad kränkning. Kommunala skolor i Malmö, läsåret 2024/25.

Källa: Grundskoleförvaltningen Malmö stad.

Likt tidigare läsår skiljer det sig stort i hur många anmälningar som rapporterats in till huvudmannen från olika skolor, från 11 anmälningar på den skola som rapporterat in lägst antal till 775 anmälningar på den skola som inrapporterat flest. Medelvärde för alla skolor är 159 kränkningsanmälningar. Det verkar generellt vara vanligare att pojkar än flickor utsätts för kränkningar om man ser till anmälningsstatistiken. Detta mönster har även funnits tidigare läsår.

Av de inkomna anmälningarna kunde majoriteten klassificeras som en fysisk kränkning eller våld. Därefter är verbala eller skriftliga kränkningar vanligast. Den plats där flest kränkningar äger rum är enligt förvaltningens statistik skolgården (37 procent av anmälningarna), följt av undervisningslokaler (23 procent) och kapprum/korridor (18 procent). Fördelningen är relativt oförändrad från föregående läsår. För anmälda kränkningar som avser elever på högstadiet är undervisningslokaler och i kapprum/korridor oftare angivet som plats än skolgården.

Av de 26 tillsynsärenden som inkom till grundskoleförvaltningen från tillsynsmyndigheter under läsåret 2024/25 hade 21 ärenden specifikt kränkande behandling som orsak till anmälan. Alla dessa ärenden initierades av Barn- och elevombudet. Det är med andra ord den vanligaste orsaken till anmälan, likt tidigare läsår. Även vad gäller klagomål är kränkande behandling vanligaste orsaken. I Skolinspektionens enkät ställs frågor gällande skolans arbete med att förhindra kränkningar, se diagram 8. Andelen positiva svar bland elever på enkätfrågor som rör arbetet med att förhindra kränkningar har ökat marginellt sedan den senaste mätningen 2023, men det gäller som tidigare nämnt även för en stor del av de andra frågorna i elevenkäten.

Grundskoleförvaltningens utvecklingsarbete

I detta kapitel beskrivs det prioriterade utvecklingsarbete som förvaltningen bedrivit under läsåret 2024/25 i syfte att höja kunskaps- och värdegrundresultaten. I grundskoleförvaltningen formuleras utvecklingsområden som åtaganden. Läsårets åtaganden har valts utifrån analys och slutsatser i förra läsårets kvalitetsrapport. Åtagandearbetet kan antingen vara undersökande eller utvecklande i sin karaktär. Ett undersökande åtagande syftar till att ta reda på de bakomliggande orsakerna till en utmaning som förvaltningen har. Ett utvecklande åtagande syftar till att förbättra arbetet inom ett område där orsakerna till problemet är kända. I kapitlet beskrivs också ett antal övriga utvecklingsinsatser, varav några är tidigare åtaganden som numera är avslutade och övergått i drift.

Utvecklande åtaganden

Utveckling av elevernas läs- och skrivförmåga

Åtagandet syftar till att ge såväl enskilda skolenheter som huvudmannen ett stöd för att systematiskt kunna arbeta med läs- och skrivutveckling. Syftet är också att den enskilda eleven i klassrummet ska få goda förutsättningar att utveckla sin läs- och skrivförmåga. Förväntat resultat och mål med åtagandet är att strukturer och strategier tas fram som stödjer undervisnings-, rektors- och huvudmannanivåerna. Stödet ska ge varje elev förutsättningar för att kunna utveckla sin språkliga medvetenhet, läs- och skrivförmåga och för att kunna använda det svenska språket på ett rikt och nyanserat sätt enligt det nationella kvalitetssystemets målsättningar. Strukturerna och strategierna tar sin ansats i systematik kring kartläggning, samverkan mellan professioner, undervisning och uppföljning. Projektet förväntas resultera i strukturer och strategier för alla årskurser. Dessa kommer bli redskap och stöd för undervisningen i klassrummet samtidigt som de kommer hjälpa skolenheter och huvudmannen att följa upp elevernas läs- och skrivförmåga.

Under läsåret har det genomförts en rad olika aktiviteter inom ramen för åtagandet:

- Kunskapsinhämtning
- Formulering och förtydligande av måluppfyllelseundersökning
- Fördjupning och koppling till garantin för tidiga stödinsatser
- Insatser och samarbete på skolor och fritidshem
- Träffar med centralt nätverk för skolledare samt medverkan på rektorsträffar
- Övergångskonferens
- Skolledarträff för skolledare med ansvar för förskoleklass
- Påbörjad implementering av språklig medvetenhet via Komin och träffar för lärare
- Information på Öppet forum stab
- Samarbete med förskoleförvaltningen
- Dialog med externt fortbildningsföretag om insats

En effekt av ovanstående genomförda aktiviteter är att strukturerna och strategiernas innehåll vad gäller språklig medvetenhet har börjat diskuteras och uppmärksammas på de tre olika nivåerna. Delen av åtagandet som rör stöd kopplat till språklig medvetenhet börjar bli klar, i nästa steg tar arbetet med nästa del vid som handlar om avkodning. Ett annat resultat är att det hos skolledare finns ett intresse och en möjlighet att börja planera för denna nästa del av åtagandet i sin organisation.

En slutsats av åtagandearbetet så här långt är att det finns ett behov och en önskan om en gemensam kunskapsbas inom åtagandets område. Detta har framkommit i aggregeringen från kvalitetsdialoger, utvärderingar från olika träffar med skolledare och lärare samt i dialog med

utbildningschefer. Genom beställningarna till avdelningen stöd och utveckling går det att se att det finns ett behov på skolorna av stöd inom åtagandets område.

Utifrån skolors data, efterfrågan från skolledare samt aktuell forskning framträder ett behov av ökad kunskap om ämnet svenska som andraspråk exempelvis vid tidig läsinlärning, kartläggning av språklig medvetenhet samt läsutveckling. Det finns även ett behov av kunskap vad gäller hur man bäst organiserar svenska som andraspråksundervisningen. I strukturerna och strategierna behöver svenska som andraspråksperspektivet finnas med i samtliga delar för att ge varje elev de bästa förutsättningarna att utveckla sin läs- och skrivförmåga. Åtagandet planeras pågå fram till 15 december 2026.

Övrigt planerat utvecklingsarbete under läsåret

Matematikundervisning för alla

Under läsåret har förvaltningens utvecklingsarbete inom matematik haft ett tydligt fokus på att stödja skolors utvecklingsarbete med syftet att höja kvaliteten i matematikundervisningen, öka likvärdigheten och stärka lärares ämnesdidaktiska kompetens. Bland annat har ett inspirations- och stödmaterial om kvalitetsdimensioner i matematikundervisningen tagits fram under läsåret, och arbetet med att erbjuda stöd och uppdrag till skolor med låg måluppfyllelse eller diskrepans mellan slutbetyg och betyg på nationella proven i matematik har fortsatt. Förvaltningen har också fortsatt anordna nätverk för skolornas ämnesrepresentanter i matematik och kollegiala lärträffar för handledarna i utvecklingsarbetet i Tänka, resonera och räkna F-3, för att främja det kollegiala kunskaps- och erfarenhetsutbytet. Kurser i lärverktyg har också erbjudits och förvaltningen har arbetat vidare med att stärka elevernas motivation och tilltro till sin förmåga i matematik, bland annat genom föreläsningar och andra insatser.

Flera styrkor har identifierats i arbetet, bland annat har stödet till skolor ökat. Förvaltningen har också god kännedom om skolors behov. Skolorna efterfrågar främst stöd kopplat till matematikdidaktiska utmaningar, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt samt processtöd till förstelärare. Arbetet med att skapa kollektiva lärandegemenskaper har varit en annan styrka. Matematiknätverket har engagerat ett stort antal skolor och bidragit till ökad likvärdighet genom gemensam riktning och erfarenhetsutbyte.

Ett utvecklingsområde som har identifierats är ett behov av att skapa en gemensam samsyn kring vad som kännetecknar undervisning av hög kvalitet inom ämnet. Det kollegiala lärandet behöver också stärkas. Förutsättningar i form av tid och möjlighet för deltagande, kontinuitet och förståelse för syftet påverkar genomslaget av utvecklingsinsatser. En förutsättning för att det systematiska utvecklingsarbetet ska fortsätta efter avslutade insatser är att det finns lokala strukturer inom skolans utvecklingsorganisation. En annan utmaning är likvärdighet, utifrån att alla skolor inte deltar i nätverken, och ämnesrepresentanternas möjlighet att sprida innehåll varierar beroende på vilka förutsättningar skolledningen skapar. I uppföljningar av insatser framkommer att de gemensamma analyserna inte alltid är tillräckligt träffsäkra för att identifiera relevanta insatser. Det finns ett behov av att stärka lärares ämnesdidaktiska kompetens i matematik för att bättre kunna omsätta kollegiala insikter i undervisningen. Slutligen behöver kopplingen mellan lärandemål, undervisning och bedömning stärkas.

Likvärdig och utvecklande undervisning i svenska som andraspråk

De aktiviteter som planerats och genomförts under läsåret 2024/25 har utgått från det tidigare åtagandet om svenska som andraspråk och dess formulering om likvärdighet – att huvudmannen ska bidra med och öka skolornas förutsättningar att erbjuda en likvärdig och kvalitativ undervisning i svenska som andraspråk. Detta har inneburit att stödmaterial har tagits fram,

kompetensutveckling har genomförts och ett första steg har tagits mot ökad samverkan med skolorna i form av kontaktpersoner. Insatserna har gett viktiga lärdomar om skolors varierade behov, organisatoriska dilemman och lärarnas efterfrågan på konkret och ämnesspecifik vägledning. Dessa insatser har i stor utsträckning varit uppskattade och väl mottagna men saknar en tydlig ram för hur de ska följas upp och mot vilka mål eller kriterier uppföljningen ska ske.

Förvaltningen har under läsåret genomfört en studie av hur lärare genomför behovsbedömningar med hjälp av sva-luppen i samarbete med Lunds universitet. Studiens resultat indikerar att det finns en diskrepans mellan hur lärarna anser att de förstår och kan tillämpa sva-luppens bedömningsprinciper och hur de tillämpar dem på faktiskt elevunderlag. En lärdom här och vidare är därför att det är viktigt att följa upp hur lärare faktiskt förstår ett innehåll, från exempelvis en workshop, ett stödmaterial eller en riktlinje, och hur de hanterar kunskapen i praktiken. Utifrån studiens resultat behöver sva-luppen ses över och eventuellt revideras.

Det finns fortfarande utmaningar inom ämnet svenska som andraspråk. Den generella kunskapen om ämnet, och synen på ämnet, påverkar skolors organisering av och undervisning i ämnet. Det finns även viss osäkerhet kring skillnader mellan svenska som andraspråk, språk- och kunskapsutvecklande undervisning samt specialpedagogik. En annan återkommande utmaning är hur skolorna följer upp och analyserar sina resultat i svenska som andraspråk, exempelvis i vilken utsträckning elevernas resultat kopplas till undervisningens kvalitet och innehåll.

Tillgängliga och specialiserade lärmiljöer

Under läsåret 2024/25 har grundskoleförvaltningen genomfört flera insatser för att stärka tillgången till specialiserade lärmiljöer. Det övergripande utvecklingsprojektet gällande särskilda undervisningsgrupper, resursskolor och övriga specialiserade lärmiljöer avslutades i november 2024 och har lagt en viktig grund för fortsatt organisering. Till följd av projektets resultat har förvaltningen inrättat fem resursskolor för grundskolan sedan läsårsstart 2025/26. Det beslutades också att Sockerbruksskolan ska formaliseras som en resursskola för den anpassade grundskolan och därav har ett nytt ansökningsförfarande tagits fram. Vidare beslutades att Team enheten Munkhättan successivt ska avvecklas. Projektet omfattade även införandet av skolsociala team som ger riktat stöd till elever med risk för problematisk skolfrånvaro. Under läsåret har teamen utvecklats positivt i samverkan med ett antal pilotskolor som både tagit emot stödinsatser för elever och fungerat som samarbetspart i den fortsatta utvecklingen av teamens arbetssätt.

Under våren 2024 genomfördes en kartläggning av skolornas förutsättningar att organisera lokala särskilda undervisningsgrupper, vilket resulterade i ett projekt som ska utreda hur skolorna kan få stöd för att på ett rättssäkert sätt möta elevers behov inom den egna skolenheten. Det pågående arbetet väntas tydliggöra huvudmannens målbild för lokala särskilda undervisningsgrupper och hur huvudmannens stöd kan utformas, samt skapa långsiktiga principer för deras inrättande.

Parallellt har förberedelserna inför uppstart av akutskolor i förvaltningen fortsatt. Från och med läsåret 2025/26 finns två akutskolor i förvaltningen för elever som tillfälligt behöver placeras utanför den egna skolenheten av disciplinära skäl. För att underlätta återgången efter placering på akutskola, eller inom socialtjänsten, har även stödinsatsen *Insats Lots* utvecklats. Denna insats stödjer elever och skolor i övergången, och som en del i detta stärker arbetet med tillgängliga lärmiljöer för elever samtidigt som lärdomar och erfarenheter sprids vidare i organisationen.

Vidare har arbetet i rektorsgrupperna, med fokus på rektors ledarskap i elevhälsoarbetet, fortgått under läsåret. Arbetet ligger i linje med det förvaltningsövergripande projekt som under läsåret har arbetat med att integrera elevhälsoarbetet i det systematiska kvalitetsarbetet. Det

förvaltningsövergripande projektet har resulterat i ett nytt stödmaterial för skolornas årliga analys- och planering samt en revidering av riktlinjerna för systematiskt kvalitetsarbete, där elevhälsans roll stärkts i linje med nya nationella krav. Arbetet med tillgängliga lärmiljöer har också fortsatt genom insatser från Operativa teamet, som i nära samverkan med skolor och elevhälsoteam stödjer utvecklingen av skolornas strukturer, arbetssätt och lärmiljöer utifrån identifierade behov. Sammanfattningsvis har läsåret präglats av ett omfattande utvecklingsarbete där olika former av specialiserade lärmiljöer har utvecklats och förberetts, samtidigt som det gemensamma elevhälsoarbetet har stärkts som en del i att uppfylla det kompensatoriska uppdraget.

Effektiv förvaltning

Effektiv förvaltning var inledningsvis ett projekt som pågick under våren 2024. I projektet identifierade förvaltningsledningen ett behov av en mer sammanhållen styrning av sitt arbete med verksamhetsnära stöd och utveckling. Förvaltningsledningen beslutade därför att slå samman två av förvaltningens avdelningar till en, avdelningen stöd och utveckling. Sammanslagningen verkställdes vid läsårsstart 2024/25.

Arbetet med att genomföra förändringarna har fortsatt under läsåret. Under höstterminen genomfördes ett efterföljande projekt som utredde en eventuell flytt av vissa funktioner från den nybildade avdelningen till andra stabsavdelningar. Projektet resulterade inte i några ytterligare organisatoriska förändringar, men ett beslut om förtydligad ansvarsfördelning gällande ledarskapsutveckling. Under hösten genomfördes också en kulturanalys av den nya avdelningen. Även här drogs slutsatser om otydligheter gällande avdelningens uppdrag och riktning samt behov av ökad systematik för uppföljning av avdelningens stödinsatser och i avdelningens interna kvalitetsarbete. Avdelningen har därför under vårterminen fortsatt att utveckla sitt interna systematiska kvalitetsarbete och den egna inre organisationen, ett arbete som fortsätter under läsåret 2025/26.

Analys av förvaltningens samlade resultat

I detta kapitel analyseras kunskaps- och värdegrundresultaten för att försöka förstå vad som påverkar måluppfyllelsen, det vill säga varför resultaten ser ut som de gör. Demografiska data, perceptuella data och processdata används för att förstå och förklara elevresultaten.

Ökad likvärdighet mellan skolor i Malmö

Andelen elever i årskurs 9 på Malmös kommunala grundskolor som når behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan ligger fortsatt på en förhållandevis hög nivå. Omkring 80 procent eller mer av eleverna har varit behöriga varje läsår sedan 2020/21. Andelen har de senaste läsåren varit nästan lika hög som den är nationellt, där utvecklingen jämfört med Malmö inte varit lika positiv de senaste åren. Inte minst har antalet skolor i Malmö med särskilt låga resultat minskat under ett antal år. Det tyder på en ökad likvärdighet mellan skolor i Malmö. Faktorer som den ökande lärarbehörigheten och det förbättrade kvalitetsarbetet har troligen bidragit till att lyfta resultaten på skolor med mindre socioekonomiskt gynnsamma förutsättningar. Elevernas förutsättningar har också förstärkts, exempelvis genom att antalet elever som har högutbildade vårdnadshavare fortsätter att öka och antalet nyanlända elever att minska, vilket ökar sannolikheten för att fler elever når målen för utbildningen. Elevernas socioekonomiska bakgrund har fortsatt stor betydelse för elevers betyg.¹

Elevernas kunskapsresultat förbättras inte i samma takt som de socioekonomiska förutsättningarna

Den prognos som grundskoleförvaltningen låter ta fram varje läsår över den förväntade andelen gymnasiebehöriga elever i årskurs 9 har ökat under flera år, vilket avspeglar att elevernas socioekonomiska förutsättningar har blivit mer gynnsamma. Sedan läsåret 2021/22 har dock andelen gymnasiebehöriga elever inte riktigt nått upp till den andel som förväntats utifrån prognosen. Flera förklaringar kan ha haft och har betydelse, varav några har lyfts i tidigare kvalitetsrapporter.

Exempelvis är elevernas frånvaro fortsatt högre än vad den var före läsåret 2019/20, även om den har minskat under de år som följt efter covidpandemin mellan 2020 och 2022. Det har också skett en försämrad resultatutveckling för elever i högstadiet. I framför allt matematik har det till exempel blivit en lägre andel elever som har gått från ett icke godkänt till ett godkänt betyg mellan årskurs 6 och 9. Ett sådant mönster ses både i Malmö och på nationell nivå. Andelen elever som har fått ett högre slutbetyg än i de nationella proven i respektive ämne har också minskat de senaste åren, allra mest i matematik. Det kan ha haft en dämpande effekt på elevernas resultat jämfört med tidigare år när det var större skillnad mellan ämnes- och provbetyg. På riksnivå märks en försämring av flickornas resultat, vilket är en delförklaring till försämrade betygsresultat på nationell nivå de senaste åren. I Malmö ses inte riktigt samma utveckling. Här har skillnaden i andelen gymnasiebehöriga flickor och pojkar varit ganska oförändrad under en period, även om det har varierat mellan enskilda läsår.

Rektorer bedömer effekter av förändrade ekonomiska förutsättningar olika

De senaste två läsåren har inneburit förändrade ekonomiska förutsättningar för många av Malmös skolor, och på flera skolor har personalstyrkan behövt minskas, exempelvis när det gäller obehöriga lärare och elevassistenter. Vad flera rektorer har lyft som problematiskt i arbetet med årets kvalitetsrapport har framför allt kretsat kring den omställningsprocess som inneburit en vakansprövning vid anställning av ny personal, och att en minskad kringpersonal kan ha lett till

¹ Skolverket (2025), *Likvärdigheten i slutet av grundskolan*.

att vissa elever inte kunnat få det stöd som de haft behov av. Rektorer beskriver också att de personella förändringarna främst lett till en försämrad arbetsmiljö och en ökad arbetsbelastning. De positiva effekterna har främst handlat om att man sett över sin personal på ett mer djupgående sätt vilket kan ha lett till ett mer effektivt utnyttjande av de resurser man har, eller att fler behöriga lärare har kunnat anställas vilket man bedömt har bidragit till en ökad kvalitet i undervisningen.

Vad som i övrigt framgår utifrån rektorens bedömningar i arbetet med både årets och föregående års kvalitetsrapport är att förutsättningarna har förändrats på vissa skolor, medan de inte har förändrats på andra. Vissa rektorer anser att det har påverkat måluppfyllelsen eller kvaliteten i undervisningen (antingen på ett positivt eller ett negativt sätt), andra ser inte att det haft någon effekt. Eftersom personalstyrkan på flera skolor har behövt förändras kan det ha spelat en roll när det gäller möjligheterna att få så många elever som möjligt att nå målen för utbildningen. Elevernas över tid ökade behov som många rektorer vittnar om har förmodligen ytterligare försvårat detta. Dessa faktorer kan sammantaget ha påverkat de senaste årens ökade differens på kommunnivå mellan utfall och prognos, när det gäller elevernas resultat i årskurs 9.

Undervisningen i svenska som andraspråk behöver utvecklas

För många elever som läser svenska som andraspråk saknas ett godkänt betyg i ämnet. Av de som får godkänt är det få som når de högre betygen. Elever som läser svenska som andraspråk har lägre resultat än andra elever i läsförståelse i årskurs 1 och även längre upp i årskurserna på de delar i nationella proven som handlar om läsning. Dessutom är deltagandet i nationella prov något lägre bland svenska som andraspråkseleverna. Elever i årskurs 9 som läser svenska som andraspråk klarar de praktisk-estetiska ämnena bättre än vad de klarar svenskämnet, eller NO- och SO-ämnena. Om deras kunskaper i svenska och läsning kan förbättras, bör därför möjligheterna att lyckas i fler ämnen öka.

Som framkom i förvaltningens åtagande om svenska som andraspråk, vilket avslutades läsåret 2023/24, finns det fortsatt utvecklingsbehov i ämnet. Det gäller exempelvis organisering av undervisningen, undervisningsinnehåll, kompetens och behörighet hos lärarna och synen på ämnet och vem som ska läsa det. I det pågående åtagandet om läs- och skrivförmåga har det identifierats ett behov av mer fokus på läsinlärning för elever som har svenska som andraspråk, och det kommer bli ett kommande fokus framåt i det arbetet.

Det finns utmaningar som är gemensamma för både ämnena svenska och svenska som andraspråk. Det har i såväl kvalitetsdialogerna som på stöd- och utvecklingsavdelningens olika träffar med lärare och skolledare framkommit ett behov av en gemensam kunskapsbas i förvaltningen inom läs- och skrivundervisning. Exempel på detta kan vara ökad kunskap om vilka metoder eller screeningar som bör användas i undervisningen och som utgår från vetenskap och beprövad erfarenhet. Kunskaperna behöver också öka när det gäller tidig läsinlärning, kartläggning av språklig medvetenhet samt läsutveckling. Frågor som dessa hanteras bland annat i det pågående åtagandet om utveckling av eleverna läs- och skrivförmåga.

Behov av ökad kompetens för att utveckla undervisningen i matematik

Matematik är, med undantag för svenska som andraspråk, det ämne i grundskolan där högst andel elever saknar ett godkänt betyg. Elever som inte blir behöriga till gymnasieskolans nationella program saknar ofta godkänt betyg i ämnet. Detta gäller såväl i Malmö som på nationell nivå. Enligt en rapport från Skolverket är matematik det ämne i grundskolan där

elevernas socioekonomiska bakgrund har störst betydelse för resultaten.² Detta innebär att skolan har svårast att kompensera för elevernas olika förutsättningar just i matematikämnet. Ett behov som framkommer från stöd- och utvecklingsavdelningen och utbildningschefer är förbättrade didaktikkunskaper i matematik. Stöd kopplat till matematikdidaktiska utmaningar tillhör också de områden som förvaltningens skolor efterfrågar mest.

I ytterligare en rapport från Skolverket, om matematikundervisning i grundskolan, konstateras att lärare behöver få tillgång till den kompetensutveckling och det samarbete med kollegor som behövs. Rapportens resultat visar att lärare önskar mer kompetensutveckling som är anpassad till deras specifika behov i matematikämnet. Förutsättningarna för samarbetet lärare emellan behöver stärkas och lärarnas behov av kompetensutveckling behöver tillgodoses. En annan slutsats i rapporten är att lärare behöver arbeta med att stärka elevernas självförtroende i matematik, eftersom det har ett starkt samband med deras resultat. Bättre resultat kan i sin tur stärka elevernas självförtroende ytterligare, och i längden kan detta leda till minskade resultatskillnader mellan elevgrupper och till mer likvärdiga förutsättningar för eleverna.³ Grundskoleförvaltningen har i arbetet med att utveckla matematikundervisningen identifierat flera utmaningar, en av dem är behovet av att stärka det kollegiala lärandet. Sedan tidigare arbetar förvaltningen också med att stärka elevernas motivation och tilltro till sin förmåga i matematik genom olika aktiviteter.

God undervisningskvalitet är avgörande

I utbildningschefernas kvalitetsdialoger med rektorer framkommer att många skolor skapat gemensamma definitioner av ”god undervisning” men att kvaliteten i undervisningen ofta ändå skiljer sig åt i olika klassrum. Detta hör ihop med skillnader i kompetens och erfarenhet bland lärare, men också i vilken grad skolan har ett arbetssätt av att följa upp och utveckla inte bara elevresultaten utan också, i relation till det, undervisningens genomförande.

Även arbetet med bedömning hör ihop med kvaliteten i undervisningen. De senaste åren har skillnaden minskat generellt sett mellan betygen på nationella prov och ämnesbetygen men det är fortsatt stora skillnader mellan skolor. I kvalitetsdialogerna framkommer att många skolor arbetar med, eller behöver arbeta med, att komma från en skriftlig provkultur med en undervisning som präglas av långa lärargenomgångar. I stället försöker man att få till mer varierade bedömningsformer samt en mer dialogisk undervisning med högre grad av elevaktivitet. I förvaltningens tvärfunktionella möten har det framkommit att skolorna beställer få insatser från avdelningen för stöd och utveckling inom området betyg och bedömning.

I tidigare kvalitetsrapporter har förvaltningen pekat på vikten av att anpassa undervisningen efter elevernas behov, att den är varierad och att den håller en hög kvalitet i alla ämnen. Representer från centrala elevrådet som har deltagit i arbetet med de senaste kvalitetsrapporterna har också efterfrågat att undervisningen anpassas och att såväl undervisnings- som bedömningsformer varierar i större utsträckning än vad de gör i dag. Eleverna har också pekat på betydelsen av att läraren är pedagogisk, att det finns studiero och att undervisningen varierar för att man som elev ska känna en lust till att lära sig mer. Både frågor om studiero och lust att lära besvaras negativt av många elever i såväl grundskoleförvaltningens egna elevenkäter som Skolinspektionens skolenkäter.

När det gäller fritidshemsverksamheten framkommer det i utbildningschefernas kvalitetsdialoger att det finns skillnader i undervisningens kvalitet bland annat för att lärarbehörigheten skiljer sig

² Skolverket (2025), *Likvärdigheten i slutet av grundskolan*.

³ Skolverket (2025), *Matematikundervisning i grundskolan*.

mycket mellan skolorna, även om andelen behöriga lärare generellt sett har ökat under ett antal år. Grundskoleförvaltningens statistik visar också att det är stora skillnader i antal elever per behörig lärare i fritidshemmen, samtidigt som personaltätheten generellt sett har minskat de två senaste läsåren. Flera av de yrkeskategorier som undervisar i fritidshemmet har en hög personalomsättning och sjukfrånvaro i jämförelse med grundskoleförvaltningens personal i genomsnitt, vilket också kan påverka undervisningens kvalitet på ett negativt sätt.

Viktigt att skolorna kan ta del av undervisningsnära stöd och kompetensutveckling

Förvaltningens stöd- och utvecklingsavdelning konstaterar att det finns behov av förbättrade analyser av resultaten i svenska som andraspråk och matematik ute på skolorna för att de ska kunna identifiera behov i undervisningen, samt vilka insatser de därmed behöver och som kan beställas av huvudmannen. I förvaltningens tvärfunktionella möten har vikten lyfts att skolorna känner till vilket stöd som finns att få och deltar i huvudmannens insatser, så som nätverk och mötesträffar för lärare och kompetensutveckling (till exempel uppdragsutbildningen för lärare i svenska som andraspråk). Det konstateras också att ämnesrepresentanternas möjlighet att sprida innehåll varierar beroende på vilka förutsättningar skolledningen skapar, vilket påverkar likvärdigheten på skolorna. Slutsatserna ovan går i linje med det som framkom i kartläggningen av den nya avdelningen för stöd och utveckling. Rektorer upplever att det är svårt att få en överblick av vilket stöd som erbjuds av avdelningen men också att det enligt medarbetare, rektorer och utbildningschefer finns ett behov att stödet baseras på en analys av skolornas behov samt att insatserna bättre följs upp och utvärderas.⁴

Elevinflytande som en del av skolans värdegrundsarbete

Arbetet med elevinflytande behöver fortsatt utvecklas som en del av skolornas värdegrundsarbete. Resultaten i Skolinspektionens skolenkäter visar låga resultat gällande elevernas inflytande, även om eleverna i de lägre årskurserna skattar sitt inflytande högre än eleverna i de högre årskurserna. Det ser ungefär likadant ut i Malmö som i genomsnittet i landet.

Skolverket framhåller att inflytande innebär mer än att elever får komma till tals – deras synpunkter ska också tas i beaktande och få betydelse i beslut som rör dem. Vidare framgår det i en rapport att relationell kompetens och elevdemokrati har stor betydelse för hur elever upplever sitt inflytande i skolan.⁵ I arbetet med förvaltningens kvalitetsrapport framkommer det att elever och lärare i Malmö kan tolka begreppet inflytande på olika sätt, vilket delvis kan förklara skillnaden i upplevelse av inflytande hos elever respektive lärare. Rektorer uppger att enkätfrågorna om inflytande är abstrakta och svåra att översätta till den praktiska undervisningsvardagen. Det finns därför ett behov av att konkretisera begreppet – till exempel genom att tydliggöra vad elever kan ha inflytande över i praktiken, såsom arbetssätt och redovisningsformer. Detta bekräftas även i samtalen med det centrala elevrådet. Eleverna beskriver att upplevelsen av inflytande ofta beror på relationen till den enskilda läraren och dennes arbetssätt.

Liksom i tidigare mätningar skattar pojkar inflytande högre än flickor, både i årskurs 5 och årskurs 8. Kvalitativa underlag från rektorerna visar att pojkar ofta tar – eller ges – mer utrymme i klassrummet, ibland som ett sätt för läraren att upprätthålla studiero. Detta kan påverka

⁴ Grundskoleförvaltningen Malmö stad (2025), *Kartläggning av avdelningen för stöd och utveckling*.

⁵ Skolverket (2025), *Stärk elevers delaktighet och inflytande i utbildningen*.

möjligheterna till ett likvärdigt inflytande mellan könen, och belyser utvecklingsbehov när det gäller jämställdhet och genus i klassrummet som en del av värdegrundsarbetet.

Hög personaltäthet och lärarbehörighet har gett goda förutsättningar i förskoleklass

Utifrån skolornas bedömning i måluppfyllelseundersökningen ges eleverna i förskoleklass i hög grad förutsättningar att utveckla sina förmågor. Goda personalförutsättningar, som att lärartätheten blivit bättre och att lärarbehörigheten i förskoleklassen är hög i nationell jämförelse, kan ha haft en positiv påverkan på resultaten, även om andelen behöriga både nationellt och i Malmö har minskat under ett antal år. I förskoleklassen har samtidigt allt fler grundskollärare anställts, i stället för förskollärare. Det ska ses som en förberedelse inför den tioåriga grundskolans införande från och med läsåret 2028/29, vars syfte är att ge ökade förutsättningar för kunskapsinhämtning. Det kan också finnas risker med att förskollärare ersätts av grundskollärare och en ökad ”skolifiering” av utbildningen i skolstartsålder. Tidigare erfarenheter av sådana förändringar har visat på att undervisning baserad på lek och utforskande kan komma att trängas ut.⁶

Behov av rätt kompetens för anpassade grundskolans kunskapsuppdrag

Statistik från Skolverket visar att Malmö har en hög andel lärare med pedagogisk högskoleexamen i anpassade grundskolan, lika hög som den i grundskolan. Vidare är i en nationell jämförelse andelen lärare hög som har en specialpedagogisk högskoleexamen eller som är behöriga att undervisa i skolformen (lärare med speciallärarexamen med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning). Det ger i många avseenden goda förutsättningar för att bedriva en undervisning med hög kvalitet i den anpassade grundskolan. Andelen behöriga lärare är dock generellt sett låg i hela landet, och även i Malmö är det en brist på den kompetens som dessa lärare har. Som konstaterats i tidigare kvalitetsrapporter kan detta ha försvårat möjligheterna för många lärare att på ett korrekt sätt bedöma elevernas kunskapsutveckling, inte minst när det gäller elever som läser ämnesområden och för lärare på grundskolan som undervisar integrerade elever. En fråga gäller också hur den pedagogiska lärmiljön kan ha påverkats av de senaste årens starka elevökning inom anpassade grundskolan.

Det är också svårt att rekrytera elevassistenter med adekvat kompetens inom skolformen, vilket har belysts i en av förvaltningens projektrapporter.⁷ I förvaltningens förutsättningsrapport framgår samtidigt att det är många elevassistenter anställda i anpassade grundskolan, fler relativt sett än i grundskolan.⁸ I arbetet med årets kvalitetsrapport kommenterar rektorer detta med att elevassistenter behövs för omsorgsuppdraget inom skolformen, och att vara elevassistent i anpassade grundskolan innebär ett annat uppdrag än i grundskoleverksamheten. Inte minst när det gäller elever som läser ämnesområden är det svårt att få verksamheten att fungera utan elevassistenter, lyfter några rektorer. Men det förekommer också att elevassistenter undervisar. Det är dock oklart på vilket sätt och i vilken omfattning detta sker, samt vilka fortbildningsinsatser som i så fall behöver riktas mot elevassistenterna.

I samtal med personal på stöd- och utvecklingsavdelningen nämns risken att för många elevassistenter i skolformen och ett för stort fokus på omsorgsuppdraget kan vara till nackdel för undervisningsuppdraget. I samband med kvalitetsdialogerna noterar vissa utbildningschefer att det kan vara lättare för större skolenheter att bibehålla kunskapsfokuset i undervisningen, jämfört

⁶ SOU 2021:33, *En tioårig grundskola*.

⁷ Grundskoleförvaltningen Malmö stad (2024), *Utveckling av befattning elevassistent i grundskoleförvaltningen*.

⁸ Grundskoleförvaltningen Malmö stad (2025), *Förutsättningsrapport 2024/2025*.

med små enheter. Mer fokus på kunskapsuppdraget betyder inte nödvändigtvis en högre måluppfyllelse, men generellt sett verkar det finnas ett visst samband mellan enheternas storlek och elevernas måluppfyllelse när data från grundskoleförvaltningens elevsystem analyseras.

Olika syn på uppdragen kan försvåra fritidshemmets samverkan med skolan

Resultaten i skolornas självskattning av fritidsverksamheten och resultaten i förvaltningens måluppfyllelseundersökning när det gäller i vilken grad eleverna getts förutsättningar att utveckla sina förmågor speglar varandra på många sätt. Det gäller inte minst de områden som har höga skattningar/resultat, såsom hur man jobbar med demokratiska förhållningssätt och fysisk aktivitet och rörelse. En förklaring till dessa generellt sett höga resultat kan vara att lärarbehörigheten ökat under flera år i fritidshemmen, vilket troligen har påverkat kvaliteten i undervisningen. Den ökade lärarbehörigheten ska bland annat ses mot bakgrund av förvaltningens uppdragsutbildning inom fritidshemmet.

I skolledares och personalens självskattningar för fritidshemmet skattas områden som extra anpassningar och särskilt stöd samt samverkan lågt jämfört med många andra områden. När det gäller samverkan har denna problematik lyfts även i kvalitetsdialogerna i vissa av utbildningsområdena. Tillgång på behöriga lärare ger en ökad undervisningskvalitet i fritidshemmet men också, menar flera rektorer, ökade möjligheter till en samverkan med grundskolan. Andra hinder för samverkan som rektorer har tagit upp i arbetet med förvaltningens kvalitetsrapport är när det uppstår en brist på samsyn på de olika uppdragen som skolan respektive fritidshemmet har, brist på förståelse för varandras uppdrag, eller att personalen kommer in i verksamheten med olika förväntningar. Oliktigheterna bland personal på fritidshemmen kan också vara stora när det gäller kompetenser, erfarenhet och tradition vilket gör att det inte alltid är lätt att få till en samsyn.

Slutsatser

I detta kapitel beskrivs rapportens slutsatser i form av styrkor och utmaningar som identifierats utifrån analysen. Slutsatserna ligger till grund för förvaltningens planering i det vidare utvecklingsarbetet.

Identifierade styrkor

Nedan beskrivs utifrån analysen identifierade styrkor som antas påverka elevresultaten och verksamheten positivt och som huvudmannen behöver använda sig av i det vidare utvecklingsarbetet.

- **Positiv resultatutveckling i en nationell jämförelse**

I Malmö har de senaste åren andelen avgångselever från grundskolan som är behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan legat på en stabil nivå, och det finns tecken på en ökad likvärdighet mellan Malmös skolor. På nationell nivå har utvecklingen inte varit lika positiv. Det tyder på att skolornas arbete i Malmö för att varaktigt förbättra förutsättningarna för elevernas kunskapsinhämtning och för en ökad likvärdighet mellan elever och skolor har gett resultat.

- **Goda personella förutsättningarna inom många områden**

Andelen behöriga lärare i grundskolan och fritidshemmen fortsätter att öka, likaså lärartätheten i förskoleklassen och i en nationell jämförelse är andelen lärare med specialpedagogisk högskoleexamen och behöriga lärare hög inom anpassade grundskolan. Det ger ökade möjligheter för att i Malmö utveckla undervisningen och fördjupa samverkan mellan fritidshem och skola.

- **Systematik för uppföljning och behovsanalys**

Under flera år har en systematik för uppföljning av skolornas förutsättningar, resultat och behov byggts upp inom förvaltningen, bland annat genom ett arbete med åtaganden på huvudmannan- och skolnivå. Huvudmannen har därför en relativt god kännedom om skolornas behov och av vilket stöd de efterfrågar. Detta ger goda förutsättningar för att ta fram strukturer, strategier och aktiviteter i syfte att stärka skolornas utvecklingsarbete inom olika områden.

- **Stärkt förbättringskultur i kvalitetsdialogerna**

Utbildningschefer upplever en tydlig förbättringskultur i kvalitetsdialogerna, där rektorer upplevs som modiga och transparenta i sin analys av verksamhetens styrkor och utmaningar. Skolornas arbete med åtaganden fortsätter att präglas av alltmer långsiktighet och fördjupning. Sammantaget avspeglar dessa förändringar skolornas över tid stärkta förbättringskapacitet som i tidigare kvalitetsrapporter identifierats som en styrka.

Identifierade utmaningar

Nedan sammanfattas de utmaningar som identifierats utifrån analysen.

- **Det kompensatoriska uppdraget och särskilt stöd**

Det finns fortsatt utmaningar med att kompensera för elevernas skilda socioekonomiska förutsättningar, då stora skillnader i elevernas betygsresultat kvarstår. Nationella studier visar att den socioekonomiska bakgrunden alltjämt spelar en stor roll för elevernas kunskapsresultat. För elever som riskerar att inte nå målen behöver arbetet i samtliga delar av utredningskedjan med det särskilda stödet stärkas.

- **Varierad kvalitet i undervisning och bedömning**

Kvaliteten i undervisning och bedömning skiljer sig åt mellan klasser och skolor. Lärares bedömarkompetens och ämnesdidaktiska kompetens behöver stärkas. Det finns också skillnader i skolornas arbetssätt när det gäller att följa upp undervisningens genomförande i relation till elevernas kunskapsutveckling. En särskild utmaning för huvudmannen är att skapa bättre förutsättningar för skolorna att utveckla undervisningskvaliteten och mer likvärdig bedömning i den anpassade grundskolan.

- **Utvecklad undervisning i svenska som andraspråk**

Svenska som andraspråk är vid sidan om matematik det ämne som fler elever behöver klara, samtidigt som kunskaperna om ämnet behöver öka i många verksamheter. Huvudmannen behöver också skapa förutsättningar för skolorna att öka pedagogernas kunskaper när det gäller tidig läsinlärning, kartläggning av språklig medvetenhet samt läsutveckling.

- **Stöd- och utvecklingsinsatser utifrån skolornas behov**

Arbetet med att på huvudmannanivå analysera skolornas behov av insatser behöver fördjupas. Utvärderingen av huvudmannens utvecklingsinsatser behöver utvecklas och insatserna bör differentieras utifrån skolornas faktiska behov. Det behöver bli enklare för rektorer att få en överblick av vilka stöd som erbjuds av stöd- och utvecklingsavdelningen.